

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO IR
VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 150 „DĖL KAI KURIŲ LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS“
PAKEITIMO**

(TAP-19-1(3); 19-901(2) (TAP-19-2(3); 19-3833)

2019-04-02 Nr. NV-909

Vilnius

Projektų rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projektų tikslas:

- Įgyvendinti Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus, kurie:
  - numato, kad parama gydytojams rezidentams, gydytojams odontologams rezidentams ir veterinarijos gydytojams rezidentams neteikiama;
  - suteikia teisę aukštųjų mokyklų doktorantams, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, pretenduoti į paramą už studijų rezultatus ir paramą akademinėms išvykoms.
- Nustatyti asmenų, studijuojančių valstybės nefinansuojamose studijų vietose, studijų kainos arba jos dalies apmokėjimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką, siekiant operatyviau ir lanksčiau planuoti bei finansuoti valstybei reikalingų specialistų rengimą

Dabartinė situacija:

- Mokslo ir meno doktorantai bei profesinių studijų programų (įskaitant gydytojus rezidentus, gydytojus odontologus rezidentus, veterinarijos gydytojus rezidentus) studentai, kurie studijuoja nuolatine forma valstybės finansuojamose vietose ar kuriems yra mokama studijų stipendija kas mėnesį gauna paramą studijoms.
- Mokslo ir meno doktorantai, kurie studijuoja valstybės finansuojamose vietose ar kuriems yra mokama studijų stipendija, turi teisę gauti paramą už akademinis pasiekimus (iki 96 BSI (3 648 Eur) per metus) ir paramą akademinėms išvykoms į tarptautinį mokslo ar meno renginį pristatyti savo tyrimų ar kūrinių, dalyvauti tarptautiniame seminare ar doktorantams skirtuose mokymuose ir pan. (iki 30 BSI (1 140 Eur)). Savo lėšomis studijuojantys doktorantai tokios teisės iki Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo neturėjo.
- Studijų kainai ar jos daliai apmokėti skiriamas tikslinis finansavimas aukštosios mokykloms iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų. Kitos ministerijos neturi galimybių reaguoti į iškilusį papildomą specialistų poreikį.

Projektų esmė:

- Įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus tvirtinami:
  - *Paramos studijoms teikimo doktorantams ir studentams, studijuojantiems pagal profesines studijų programas, tvarkos aprašas*, kuriame iš paramos gavėjų sąrašo išbraukiami gydytojai rezidentai, gydytojai odontologai rezidentai ir, veterinarijos gydytojai rezidentai, kuriems už darbą rezidentūros bazėje mokamas darbo užmokestis;
  - *Paramos už studijų rezultatus ir paramos akademinėms išvykoms teikimo doktorantams tvarkos aprašas*, kuriame:
    - galimybė dalyvauti konkurse ir pretenduoti į šias paramos rūšis suteikiama visiems doktorantams nepriklausomai nuo studijų finansavimo šaltinio;

- patikslinamos paramos už studijų rezultatus teikimo sąlygos: parama teikiama ne apskritai už akademinis pasiekimus, o už mokslinius darbus (meno kūrinis) rengiamos disertacijos (meno projekto) tema.
- Sumažinamas paramos už studijų rezultatus dydis nuo 96 iki 15 BSI (570 Eur) per metus;
  - *Asmenų, studijuojančių valstybės nefinansuojamose studijų vietose, studijų kainos arba jos dalies apmokėjimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašas*, kuriame numatyta, kad ministerijos pagal valdymo sritis, atsižvelgdamos į iškilusį papildomą specialistų poreikį, turės galimybę konkurso būdu atrinkti asmenis, kuriems iš valstybės biudžeto asignavimų bus apmokama studijų kaina ar jos dalis, ir kurie baigę studijas privalės dirbti pagal įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją ne trumpiau kaip 3 metus per 5 metų laikotarpį.
- Pripažįstamas netekusiu galios šiuo metu paramos skyrimo ir teikimo tvarką nustatantis Vyriausybės 2017-07-26 nutarimas Nr. 604. Koreguojant aprašus atsižvelgiama į siekį konsoliduoti Mokslo ir studijų įstatymą įgyvendinančius teisės aktus.

Derinimas. *Paramos studijoms teikimo doktorantams ir studentams, studijuojantiems pagal profesines studijų programas, tvarkos aprašo ir Paramos už studijų rezultatus ir paramos akademinėms išvykoms teikimo doktorantams tvarkos aprašo* projektai buvo derinti su Finansų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Teisingumo ministerijai. Į pastabas ir siūlymus atsižvelgta. Projektai pataisyti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. sausio 14 d. ir 31 d. išvados pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Asmenų, studijuojančių valstybės nefinansuojamose studijų vietose, studijų kainos arba jos dalies apmokėjimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo projektas buvo derintas su visomis ministerijomis ir Valstybiniu studijų fondu, pataisytas pagal šių institucijų, taip pat Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, patikslintas atsižvelgiant į Konkurencijos tarybos 2017 m. lapkričio 16 d. rašte Nr. (9.8-35)6V-2740 pateiktas pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2019 m. kovo 29 d. išvadoje Nr. 883 pastabų ir pasiūlymų projektams neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas yra susijęs su Vyriausybės programos:

- 128.7 papunkčio nuostatą garantuoti visų studijų pakopų studentams, priimtiems į studijas valstybei svarbiose srityse, kur galimas specialistų poreikio planavimas, valstybės finansuojamą nemokamą studijų vietą, susietą su studento įsipareigojimu pasiekti apibrėžtus studijų rezultatus.
- 141 punkto nuostatą didinti mokslininko karjeros patrauklumą.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Atkreiptinas dėmesys, kad paramą studijoms (šiuo metu pirmų metų doktorantai gali gauti 19 BSI, o antrų ir vėlesnių metų – 22 BSI per mėnesį) gali gauti ne visi, o tik tie doktorantai, kurie studijuoja nuolatine studijų forma valstybės biudžeto lėšomis ar kuriems yra mokama studijų stipendija, todėl ženkliaus paramos už studijų rezultatus sumažinimo (nuo 96 iki 15 BSI per metus) pagrindimas paramos doktorantams padidinimu yra nepakankamas;
- Siūlome atsisakyti paramos mokslinėms išvykoms sumos ribojimo (30 BSI) numatant galimybę kompensuoti akademinės išvykos metu faktiškai patirtas išlaidas;
- Siekiant didinti mokslininko karjeros patrauklumą, skatinti doktorantus koncentruotis į disertacinį tyrimą ir susijusią mokslinę veiklą bei užtikrinti doktorantams visas socialines garantijas, siūlome įvertinti poreikį keisti atitinkamus teisės aktus numatant doktorantų įdarbinimo mokslo ir studijų institucijose galimybę vietoj paramos mokant darbo užmokestį.
- Siūlome projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo ir socialinė politikos grupės patarėja

Jolanta Bieliauskaitė

Jolanta Bieliauskaitė, tel. +370 706 63985, el.p. jolanta.bieliauskaite@lr.lt